

Forslaget er modent til straks uden yderligere væsentlig Debat at gaa over til et Udvalg paa ny. Et saadant vil sikkert ogsaa blive foreslaaet nedsat, og vi vil da der faa Lejlighed til at gaa Forslaget igennem og se, om Rigsdagen finder, at det, man er endes om mellem de særlig interesserede Parter, skal accepteres i alt væsentligt, som det foreligger, eller om det ikke svarer til den Opfattelse af Samfundsgavnen, som Rigsdagen har at varetage.

Pitzner: Ligesom de øvrige Ordførere skal heller ikke jeg komme dybt ind paa Sagen; i det store og hele maa jeg fastholde, hvad jeg fremførte sidste Gang, Sagen var fremme. Den Enighed, som det fra forskellige Sider omtales, at der er naaet indenfor det Udvalg, som var nedsat af Ministeren med Mestre og Svende i lige Antal, gaar jo i og for sig ikke udover det, som jeg foreslog i det Udvalg, der var nedsat. Hvis Udvalget havde arbejdet videre, vilde vi — saaledes ser jeg paa det — allerede nu i det langt overvejende Antal af Bagerier udenfor København have været uden Natarbejde. Derimod fastholdt jeg for mit Vedkommende, at som Forholdene var i København, maatte der længere Tid til, inden en Lov kunde træde i Kraft her.

Der vil jo i Udvalget blive Lejlighed til nærmere at se paa Lovforslaget, som det foreligger nu. Jeg vil dog gerne overfor de gentagne Udtalelser om, at der er Enstemmighed, eller at der er saa godt som Enstemmighed indenfor det Udvalg, der var nedsat, tillade mig at gøre opmærksom paa, at den ene af Parterne, nemlig Repræsentanten for Storvirksomhederne, absolut var imod det foreliggende Lovforslag, og det af gode Grunde; dels fordi det med det tilstedeværende Materiel i Øjeblikket vil være ugørligt at afskaffe Natarbejde, dels ogsaa af Grunde, som staar i Forbindelse med andre Virksomheder, hvor der er kontinuerlig Drift.

Jeg maa for øvrigt ligesom det ærede 9de Medlem for Odense Amt (Jensen-Sønderup) hævde, at den foreslaaede Form, hvorunder Dispensationsretten gives, er utilfredsstillende; der bliver Virksomheder, hvis hele Ve og Vel kommer til at afhænge af et Skøn over Dispensationens Nødvendighed. Dog maa jeg indrømme, at Lovforslaget, som det nu foreligger, absolut er bedre end den Ordning, som var indstillet af det nedsatte Udvalg af Mestre og Svende, hvor det var et særlig nedsat Udvalg af Mestre og Svende, der skulde

indstille, om Virksomheder skulde have Dispensation eller ej. Forholdet vilde jo nemlig da være blevet det, at hvis Svendene holdt sammen, vilde der ikke kunne blive nogen Anbefaling for Dispensation; og derigennem vilde det hele have beroet udelukkende paa Ministeriet, som dog vilde have staaet noget vanskeligt overfor Spørgsmaalet. Nu er ganske vist Forholdet efter Lovforslaget det, at det bliver Arbejdsraadet, som skal foretage denne Indstilling. Men ogsaa Arbejdsraadets Sammensætning er for mig ikke betryggende nok til at overlade det Afgørelsen i et Tilfælde af saa overordentlig stor Betydning for mange Virksomheder. Den Vind, der blæser fra Raadets Flertals Side, viser, at det ikke ser paa disse Forhold med de Øjne, hvormed vi, som berøres af Forholdene, skønner, at Forholdene maa ses.

Naar det ærede 8de Medlem for Hovedstaden (Ivar Berendsen) udtalte, at Arbejdsraadet havde givet enstemmig Indstilling, saa er dette en stor Fejtagelse. Der er givet enstemmig Indstilling om enkelte Ting; men et Mindretal mener, at de Arbejdere, der er beskæftigede ved den Del af Rugbrødsfabrikationen, der foregaar med 3-Holdsdrift og derfor med stærkt begrænset Natarbejde, ikke i dette Forhold er ringere stillede end Arbejderne i andre Industrier med samme Driftsmaade. Efter Mindretallets Mening bør Spørgsmaalet om Afskaffelse eller Indskrænkning af Natarbejde i kontinuerligt drevne Brødfabrikker og Bagerier ikke ved en separat Lov som den foreslaaede udskilles fra det samme Spørgsmaal i andre i Driftsmaade ligestillede Industrigrupper. Der er altsaa langt fra Enighed.

Det, jeg skønner er Fejlen og Faren ved den Form, Lovforslaget har faaet her, er i nogen Grad det, som det ærede 9de Medlem for Odense Amt var inde paa: at Konkurrenceforholdene derved forrykkes. Det er nemlig det gale ved det, at de Virksomheder, som efter Lovforslaget og efter Forholdene vil have absolut berettiget Adgang til at faa Dispensation, som vil have absolut Ret til at bibeholde Natarbejdet, bliver — det gælder for Fintbrødsbagerierne — konkurrencemæssigt set stillet i en Situation, som gør dem stærkere end de Virksomheder, for hvilke Loven kommer til at gælde. Der skønner jeg, at det, jeg i sin Tid havde foreslaaet i Udvalget, var betydeligt bedre. Og selv om Forholdet for Københavns Vedkommende vilde have været det, at Bestemmelsen først noget senere var traadt i